

KRISTIANSAND
KOMMUNE

Språk er viktig – gjør det riktig!

Råd til foreldre når barnet vokser opp med flere språk

Språk er nøkkelen til venner, felleskap, skole, kunnskap og livskvalitet

La barnet ditt starte tidlig med å lære norsk i barnehagen,
 gjerne fra ett år.

Snakk morsmål hjemme!

Det vil være viktig for barnets utvikling!

Kan barnet lære to språk samtidig?

Ja, barn over hele verden lærer mer enn to språk uten å utvikle språkproblemer. Flerspråklige barn utvikler språket på samme måte som andre. Moderne forskning viser at vi lærer språk bedre og raskere i barndommen (Bialystok, 2001), og at barn kan lære to eller flere språk samtidig. De fleste mennesker blir to eller flerspråklige, noe som er en viktig ressurs for samfunnet og ikke minst for den enkelte.

Morsmål og norsk

Hvert barn må få utvikle språket i sitt tempo. Barn er ulike. Noen lærer raskt et nytt språk, mens andre trenger tid og kan ha en taus periode hvor de observerer det som skjer rundt dem. Dette kan vare opp til et halvt år, i noen tilfeller lenger.

Barna forstår ofte mer enn de kan uttrykke. Forskning viser at barnet lærer seg fortere andrespråket (her: norsk) hvis det samtidig har et godt utviklet morsmål. Språkene fungerer som støtte for hverandre. Forskning viser også at barn lærer norsk best i barnehagen.

Hvilket språk skal foreldrene snakke hvis de har to ulike morsmål?

Det anbefales at foreldrene snakker sitt eget morsmål til barnet. Hvis det er to språk i familien bør alle snakke sitt morsmål. Dermed blir det lettere for barnet å koble ett språk til mor og ett til far. Når familien er samlet, kan man velge det språket som føles mest naturlig. Det er ikke lurt å blande sammen flere språk i samme setning!

Hva skal du forvente av barn som lærer mer enn ett språk?

Barnet kommuniserer lenge før det første ordet. Det er derfor viktig å snakke til barnet, selv om det ikke svarer tilbake med ord.

Som andre barn vil de fleste flerspråklige barn si sine første ord når de er rundt ett år. Ved toårsalderen kan de fleste sette sammen to ord til en setning. Dette er den samme utviklingen som man ser hos barn som bare lærer ett språk.

Av og til vil flerspråklige barn blande grammatikken eller bruke ord fra begge språkene i samme setning. Dette er normalt og kan skyldes at barna ennå ikke skiller mellom de ulike språkene, eller at de savner ord på det ene eller andre språket. Derfor bruker barnet sin totale språkkompetanse.

Siden vi gjerne bruker ulike språk i ulike sammenhenger, er det ikke uvanlig at flerspråklige barn forteller om det som skjedde i barnehagen på ett språk og forteller om andre ting på morsmålet. Noen bruker ett språk med foreldrene, og et annet med venner.

En rettesnor kan være at det tar ca. 2 år å lære seg et «hverdagsspråk» og fra 5 -7 år å lære seg et «skolespråk». Når det er sagt, vil vi likevel si at det er store individuelle forskjeller i hvor hurtig språklæringen skjer.

Det tar fra 5 -7 år å lære seg et nytt “skolespråk”!

Hva mener vi med begrepene?

Morsmål er språket som snakkes i barnets hjem, enten av begge foreldrene eller av den ene av foreldrene, i kommunikasjon med barnet. Et barn kan derfor ha flere morsmål.

Andrespråk er det språket som læres i tillegg til morsmålet.

Majoritetsspråk er det språket som snakkes av majoriteten (de fleste) i landet.

Flerspråklig er et samlebegrep på to- eller flerspråklige. Det vil si at barnet behersker flere språk enn bare ett morsmål.

Hvordan du kan hjelpe et barn med språkutviklingen?

Det er mange måter å lære barnet mer enn ett språk på, og her er noen forslag:

1. **Snakk til barnet allerede fra det er født.**
2. **Bruk gjerne to språk fra starten av hvis det er flere språk i familien. Mange barn lærer to språk samtidig i oppveksten.**
3. **Bruk morsmålet hjemme og la barnet lære norsk i barnehagen.**
4. **Gi barnet mange muligheter til å høre og bruke begge språkene i hverdagen.**
5. **Fortell historier, bruk sanger, regler og les for barnet ditt på begge språk eller på det språket som er familiens hjemmespråk.**
6. **Hør musikk på begge språk. Å synge er en fin måte å lære språk på.**
7. **La barnet se barne-tv på begge språk.**
8. **Gi barnet varierte opplevelser. Det kan gi barnet et stort ordforråd.**

Kristiansand kommune

Postboks 417 Lund

4604 Kristiansand

Tlf. 38075000

www.kristiansand.kommune.no